

علی علوی نژاد و فرشاد کوکیان
از نمایش «باز پرس وارد می‌شود» به «صبا» می‌گویند

وجدان خفته انسان‌ها

زهراسادات مصطفوی

گفت و گو

نمایش «باز پرس وارد می‌شود» به نویسنده‌گی جی.بی. پرستلی و کارگردانی علی علوی نژاد هر شب به‌جز شنبه‌ها ساعت ۱۵:۱۹ در خانه نمایش مهرگان اجرا می‌شود. در این نمایش پوریا اصلان، شایلین جلالی، آیدا جهان‌دیده، نکبسا عقباپی، فرشاد کوکیان، سورن گرم‌آبادی و ماهان ناصر زارع، بازی می‌کنند. از دیگر عوامل این نمایش باید به مترجم: حسین خوانین شیرازی، دستیار کارگردان: سیاوش شاهمیری، مدیر صحنه: علی میرجلیلی، طراح و مجری گریم: آیدارضوی، طراح تیزر: سهیل حاتمی، طراح گرافیک: پوستر: مهران عبدویس، عکاس: سیاوش شاهمیری اشاره کرد. این نمایش داستان مهمانی شادی است که در خانه یکی از بزرگان شهر برپا شده که ناگهان با وارد شدن یک باز پرس اتفاقات به‌شکل دیگری رقم می‌خورد و... به همین بهانه گفت‌وگویی با علی علوی نژاد؛ کارگردان و فرشاد کوکیان؛ بازیگر این کار، داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

علی علوی نژاد:

هیچ انسانی از گناه مبرا نیست

آقای علوی نژاد چرا نمایشنامه جی.بی. پرستلی را روی صحنه بردید، این اثر چه ویژگی خاصی داشت که شما را ترغیب به اجرا کرد؟

من در گذشته یک بار این نمایش را روی صحنه دیده بودم و بسیار برایم جذاب و جالب بود اما آشنایی کاملی از نمایشنامه کار نداشتم و با خواندن آن به جذابیتش پی بردم. اما من نگاه پرستلی را نپسندیده و تلاش کردم یک بازنگری کلی نسبت به متن داشته باشم. دغدغه ما نسبت به موضوع انسان این طور بود که او به ذات می‌تواند مقصر زندگی خود باشد و اگر زندگی‌اش را مروری کوتاه کند شاید اتفاقاتی رخ داده باشد که باعث شده افرادی دچار مشکل شوند بدون آگاهی ما. تمام سعی گروه بر این بوده که این موضوع را نشان دهد که هیچ انسانی از گناه مبرا نیست و طبق متن نمایشنامه همه انسان‌ها در برخی از گناه‌ها دارای نقاط مشترک با یکدیگر هستند. ما در این داستان یک خانواده چهارنفره را شاهد هستیم که جوانان این خانواده گناهان را می‌پذیرند هر چند سعی می‌کنند از آن به‌نوعی طفره بروند. این مسئله در جامعه امروز ما نیز به چشم می‌خورد و مردم دائماً در تلاشند تا گناهان خود را به نوعی مخفی کنند. تلاش این نمایشنامه در این است که به مخاطبان بگوید همه ما به نحوی در زندگی خود مقصر هستیم و باید با نگاه جدیدی با زندگی خود روبه‌رو شویم. شاید اگر به درستی نگاهمان را تغییر دهیم نسبت به این موضوع حساس شویم که افراد به‌تنهایی به‌وجود آورنده اتفاقات نیستند و حضور همگانی به‌شدت تاثیرگذار است. این موضوع دغدغه کلی گروه ما بود که پس از گفت‌وگو تصمیم به اجرای چنین متنی گرفته شد.

بازیگران نمایش به چه صورت انتخاب شدند؟

ما تعدادی دوست هستیم که یک گروه نمایشی را تشکیل داده‌ایم. ما ابتدا متن را برای نمایش انتخاب و طبق آن بازیگران را انتخاب نکردیم بلکه با مشورت یکدیگر این متن را انتخاب کردیم. ما تمام سعی‌مان را کردیم که یک اثر دغدغه‌برانگیز و چالشی را عنوان کنیم و بازیگران بتوانند به آن فکر کنند و ظرافت بازی نیز حفظ شود. انجام یک کار تئاتر نیز از مدت‌ها پیش در ذهن من بود و با این گروه بازیگران و چنین متنی قابل برنامه‌ریزی بود. با گروه خود نمایشنامه را بررسی و بازیگران کار سعی کردند به خوبی از عهده نقش‌ها بر بیایند. که این اتفاق از نظر من افتاده است.

در چند سال اخیر استفاده از چهره‌های شناخته‌شده در تئاتر بسیار باب شده است، نظر شما در این باره چیست؟

شرایط مالی هر چیز باید به وجود بیاید. متأسفانه سلیقه مخاطبان عرصه هنرهای درماتیک و خصوصاً تئاتر تغییر کرده است، مخاطبان خیلی به موهبت و چیستی نمایش توجه نمی‌کنند. تئاتر به هنری برای گذران وقت آن‌ها شده و برای برخی از افراد جالب است که چهره‌های معروف سینما و تلویزیون را روی صحنه تئاتر و به‌صورت مستقیم مشاهده کنند. همین‌علاقه که اصلاً علاقه زشتی نیست دیدگاهی جدید و آسیبی جدی را نسبت به تئاتر به وجود می‌آورد. البته چنین ارتباطی از طرف مخاطبان و هنرمندان دوطرفه است؛ یعنی مخاطب برای دیدن بازیگر و بازیگر نیز برای دیده شدن روی صحنه می‌رود. اما قصد من به‌عنوان کارگردان تجربه کردن بود و حتی خیلی هم به اجرای عموم هم فکر نمی‌کردیم و حال که این اتفاق افتاده تلاش می‌کنیم با اصول محکم‌تر و بازی‌های قوی از عهده نمایش به خوبی بر بیاییم و دغدغه‌ای به مخاطب بدهیم که بیشتر به اطرافیان خود توجه کند شاید ناخواسته با فردی کاری کرده‌اید که او خود و یادگزار شده باشد.

شما از اجرا در سالن مهرگان رضایت دارید؟

مهرگان جزو سالن‌های مطرح تئاتری است که ماهیت کارهای خوب خود را از دست نداده و مخاطبان خاص خود را

نیز دارد. ما متأسفانه در سال‌های گذشته سالن‌های زیادی را داشتیم که به دلایل مختلف تعطیل شدند و از بین رفتند. به‌طور کل این تماشاخانه‌ها خصوصی‌اند و باید پول بازگرد و مشکلی از این بابت وجود ندارد.

شما غیر از تبلیغات فضای مجازی، تبلیغات شهری را هم برای نمایش خود در نظر گرفته‌اید؟

با توجه به شرایط ما برای سرمایه‌گذاری امکان تبلیغات به شکل گسترده وجود نداشت. ما تنها در حد پوستر تبلیغات شهری خواهیم داشت و همین‌طور در فضای مجازی.

لطفاً یک مقدار از طراحی صحنه و لباس کار بفرمایید.

نمایشنامه برای اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم است که در آن سعی شده خانواده‌های اشرافی و بورژوازی را به مخاطب خود نشان دهد. افرادی که تلاش می‌کنند خود را به جایگاه بالاتری برسانند. طبق اجراهای گذشته‌ای که من از این کار مشاهده کرده بودم از لباس‌هایی متناسب با آن دوره استفاده شده بود. اما در اجرای ما این نمایشنامه شکلی مدرن به خود گرفته و بازیگران با لباس‌های معمولی روی صحنه حاضر می‌شوند. در ارتباط با طراحی صحنه باید بگویم طراحی کار بسیار ساده و آشنا با ذهن مخاطب طراحی شده و هیچ چیز از طراحی صحنه و لباس برای تماشاگران ما پیچیده نیست.

اگر نکته یا مسئله‌ای به‌عنوان سخن پایانی وجود دارد بفرمایید.

امیدوارم یک اتفاق کوچکی رخ دهد که گروهی با دغدغه تئاتر وارد این عرصه بشوند. متأسفانه این روزها نگرانی همه پول است. بازیگران مطرح سینما به دو دلیل به تئاتر بازمی‌گردند یا در سینما محو شده‌اند و یا از عرصه تئاتر برای بالا بردن اعتبار خود استفاده می‌کنند. در گذشته تعداد تئاترها بسیار کمتر بود اما عناصر درست تئاتری وجود داشت و باعث دلگرمی اعضای تئاتر بود.

فرشاد کوکیان:

این نمایش به وجدان بیدار انسان‌ها می‌پردازد

لطفاً یک مقدار از سابقه و تجربه کاری تان در حوزه تئاتر بفرمایید.

همیشه تنها چیزی که از خود دارم و آن را عنوان می‌کنم این است که من دیوانه تئاتر هستم. تقریباً دو سال است که کار تئاتر را آغاز کرده‌ام. چندین کار را تمرین داشته‌ایم که متأسفانه برای اجرای عموم آماده نشد و آخرین تئاتری هم که کار کرده‌ام نمایش «هملت» به کارگردانی میکائیل شهرستانی بود.

جرا بازی در نمایش «باز پرس وارد می‌شود» را پذیرفتید؟

من از گذشته و کارهای قبلی با علوی نژاد آشنا بودم. دیدگاه‌های ایشان درباره تئاتر بسیار جالب است و من بسیار علاقه‌مند بودم با ایشان کار کنم. این نمایشنامه به وجدان بیدار انسان‌ها می‌پردازد که تا چه اندازه امکان رویارویی با آن وجود دارد. جذابیت بیدار کردن مخاطب بسیار برای من زیاد بود و به قول استاد بزرگ میکائیل شهرستانی با پایان تئاتر نباید همه چیز تمام شود و وجدان خفته انسان‌ها با موضوع این داستان بیدار می‌شود. من احساس کردم این متن به کارگردانی علوی نژاد ویژگی‌های جذاب و کشش‌داری را برای مخاطب خود دارد.

یک مقدار از ویژگی‌های نقش خودتان در نمایش بفرمایید.

افسر کاراکتر ندارم و یک نوع ارتباط‌دهنده وجدان انسان‌ها با خودشان است و به‌نوعی وجدان آن‌ها را بیدار می‌کند. به همین دلیل است که می‌گویم کاراکتر مشخصی ندارد. ورود او هم به نمایش با دیگر شخصیت‌ها تفاوت دارد و به‌نوعی می‌تواند وجدان خواب انسان‌های درون سالن باشد.

اگر نکته‌ای هست به‌عنوان سخن پایانی بفرمایید.

من علاقه‌مند هستم که مردم بیشتر تئاتر ببینند و شاید با دیدن این اثر کمی وجدانشان بیدار شود. وجدان همه ما به‌نوعی در خواب است و شاید فقط با یک سوال و یا تلنگر بیدار شود و دیدمان را نسبت به همه چیز تغییر دهد.

